

	6.Mar	13.Mar	Değişim		6.Mar	13.Mar	Değişim
BIST-100 Endeksi	109.601	95.605	-% 12,8 ▼	EUR/USD	1,1285	1,1105	-% 1,6 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%10,93	%11,29	36 bp ▲	USD/TL	6,0899	6,3301	% 3,9 ▲
Türkiye 5 Yıllık CDS	381	473	92 bp ▲	EUR/TL	6,8777	7,0307	% 2,2 ▲
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	1.012	891	-% 11,9 ▼	Altın (USD/ons)	1.674	1.529	-% 8,6 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%0,71	%0,95	25 bp ▲	Petrol (USD/varil)	45,4	32,8	-% 27,8 ▼

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta Dünya Sağlık Örgütü koronavirüsü “pandemi” (küresel salgın) olarak ilan etti. Küresel piyasalarda oynaklık önemli boyutta artarken, hisse senedi piyasaları tarihi seviyelerde düşüş kaydetti. Salgının olumsuz etkisini azaltmak ve piyasaları desteklemek amacıyla merkez bankaları yeni kararlar açıklarken, hükümetler de alınan tedbirleri artırdı. Fed, Mart ayı içinde ikinci kez faiz indirerek politika faizini %0-0,25 aralığına çekti. Fed ayrıca, varlık alımlarını en az 700 milyar USD artırma taahhüdünde bulundu. Önde gelen 6 merkez bankasının da piyasaya ABD doları likiditesi sağlanması konusunda koordineli hareket etme kararı aldıkları açıklandı. Yurt içinde de koronavirüs tanısı konmasıyla birlikte piyasalarda sert düşüşler gözlemlendi.

Dünya Sağlık Örgütü koronavirüsü “pandemi” olarak tanımladı.

Koronavirüs Dünya Sağlık Örgütü tarafından “pandemi” (küresel salgın) olarak ilan edildi. Dünya genelinde toplam vaka sayısı 170 bine yaklaşırken, ölen kişi sayısı 6.500’ü aştı. Son gelişmelerin ardından bir çok ülkenin sınır kontrollerini artırdıkları ve ülke içinde çeşitli önlemler aldıkları izleniyor. Ayrıca, salgının ekonomi üzerindeki olumsuz etkisini sınırlandırmak için politika yapıcılar tarafından yeni teşvikler de açıklanıyor.

Salgının ilk çıkış noktası olan Çin’de açıklanan verilerin beklentilerden daha olumsuz bir tablo çizmesi dikkat çekiyor. Ocak-Şubat dönemine ilişkin sanayi üretimi, perakende satışlar, sabit sermaye yatırımları yıllık bazda sırasıyla %13,5, %20,5, ve %24,5 düzeyinde düşüş kaydetti. Bu durum, ülke ekonomisinin ilk çeyrekte daralacağına işaret ediyor.

Koronavirüs kaynaklı endişeler küresel piyasalarda hızlı kayıplara neden oldu.

Küresel salgına ilişkin endişelerin derinleşmesiyle birlikte geçen hafta boyunca piyasalarda sert hareketler gözlemlendi. ABD’de hisse senedi endekslerinin hızlı düşüş kaydetmesinin ardından devre kesicilerin uygulanmasıyla iki kez işlemlere ara verildi. Dow Jones endeksi %9,99 ile 1987’den bu yana en sert düşüşünü sergiledi. Avrupa’da Stoxx Europe 600 endeksi de %11,5 gerileyerek tarihi günlük düşüşünü kaydetti. Küresel risk algısını gösteren VIX 75 seviyesinin üzerine çıktı. ABD 10 yıllık Hazine tahvilinin faizi %0,3 ile tarihi düşük seviyesine gördü. Almanya’da 5 yıllık Hazine tahvilinin faizi tarihinde ilk kez gün içinde -%1 değerinin altında işlem gördü. Geçen hafta başında 7 yılı aşkın sürenin en yüksek seviyesine ulaşan altın fiyatları, diğer piyasalardaki hızlı düşüşlerin ardından yatırımcıların teminat kapamaya yönelmesiyle satış baskısı altında kaldı.

Fed 100 baz puanlık indirimle politika faizini %0-0,25 aralığına çekti.

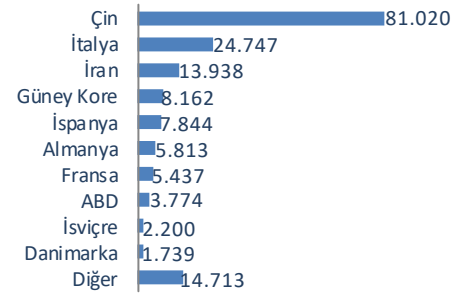
17-18 Mart’taki Açık Piyasa Komitesi toplantısını iptal ettiğini açıklayan Fed, koronavirüs salgınının ekonomik etkisini hafifletmek için Mart ayı içinde ikinci kez faiz indirerek politika faizini küresel kriz dönemindeki seviye olan %0-0,25 aralığına çekti. Fed ayrıca, varlık alımlarını en az 700 milyar USD artırma taahhüdünde bulundu. Fed Başkanı Powell, Fed’in faizleri yeniden yükseltmeden önce sabırlı olacağını belirtti.

Diğer merkez bankaları da piyasaları destekleyici yönde yeni kararlar açıklıyor.

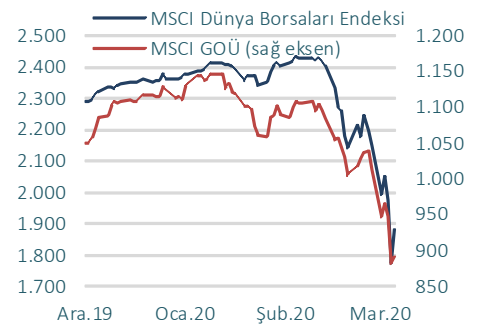
Önde gelen 6 merkez bankasının (Fed, ECB, BOJ, BOE, Kanada ve İsviçre merkez bankaları) piyasaya dolar likiditesi sağlanması konusunda koordineli hareket etme kararı aldıkları açıklandı.

Koronavirüs Vaka Sayısı

(kişi, son veri: 16 Mart 2020)

Küresel Borsa Endeksleri

VIX Endeksi

Kaynak: Datastream, Johns Hopkins

İngiltere Merkez Bankası politika faiz oranını olağanüstü toplantı ile 50 baz puan indirerek %0,25'e düşürdü. ECB faiz oranlarında değişikliğe gitmezken, net 120 milyar EUR tutarında ek tahvil alımı yapacağını açıkladı. ECB, Euro Alanı büyüme tahminini 2020 yılı için %1,1'den %0,8'e, 2021 için %1,4'ten %1,3'e revize etti. Olağanüstü toplanma kararı alan BOJ ise -%0,1 seviyesindeki politika faizini değiştirmezken, varlık alım tutarını iki katına yükselttiğini açıkladı. Ayrıca, Yeni Zelanda, Kanada, Hong Kong ve Güney Kore merkez bankaları da faiz indirimine gitti.

Merkez bankalarının söz konusu kararlarına karşın halen piyasalarda yüksek oynaklığın sürdüğü gözleniyor. Para politikalarının hareket alanının ve etkinliğinin sorgulandığı bir ortamda, maliye politikasının daha fazla ön plana çıkması bekleniyor.

Petrol fiyatlarında hızlı düşüş kaydedildi.

OPEC+ ülkelerinin üretim kesintisi konusunda anlaşamaması sonrasında Suudi Arabistan günlük 9,7 milyon varil olan ham petrol üretimini Nisan ayından itibaren 12,3 milyon varile çıkaracağını açıkladı. Bu gelişme geçen hafta başında petrol fiyatlarının günlük bazda %30'a yakın gerilemesine neden oldu. Böylece, Brent türü ham petrolün varil fiyatı 35 USD'nin altına inerek son 4 yılın en düşük değerini aldı. Rusya da üretimin günlük 250-300 bin varil arttırabileceğini duyurdu. Uluslararası Enerji Ajansı koronavirüs salgını nedeniyle küresel petrol talebi tahminlerini düşürerek, 2009'dan bu yana ilk defa 2020 yılında petrol talebinin daralacağını belirtti. Brent türü ham petrolün varil fiyatı haftalık bazda %27,8 düşerek haftayı 32,8 USD seviyesinden tamamladı.

Aralık 2019 döneminde yurt içinde işsizlik oranı %13,7 oldu.

İşsizlik oranı Aralık 2019 döneminde yıllık bazda 0,2 puan artarak %13,7 seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde genç nüfusta işsizlik oranı 0,5 puanlık artışla %25 düzeyine yükselirken, işgücüne katılma oranı 0,6 puan azalarak %51,8 oldu. Geçtiğimiz yılın son çeyreğinde ekonomik aktivitedeki toparlanmaya karşın istihdam göstergelerinin zayıf bir performans sergilediği gözleniyor. Sanayi üretimi endeksi ise koronavirüs salgınının etkisinin yurt içinde tam olarak ortaya çıkmadığı Ocak ayında güçlü bir artış kaydetti. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre sanayi üretim endeksi bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %7,9 arttı.

Ocak ayında cari açık 1,8 milyar USD oldu.

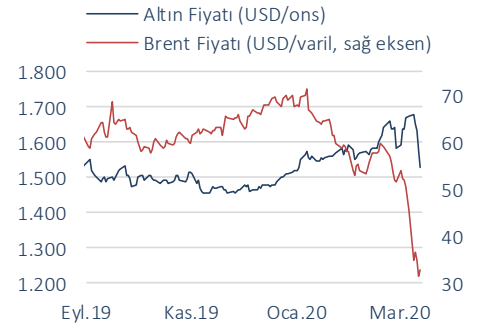
Uluslararası hizmet ticareti ve dış ticaret istatistiklerinin özel ticaret sistemi yerine genel ticaret sistemiyle hesaplanması nedeniyle ödemeler dengesinde revizyona gidildi. Böylece, 2019 yılı için 1,7 milyar USD olarak açıklanan cari fazla 8 milyar USD'ye güncellendi. Söz konusu revizyona bağlı olarak 2019 yılında cari fazlanın GSYH'ye oranı %1,1 düzeyine yükseldi. Yurt içinde ekonomik aktivitedeki toparlanma eğilimine bağlı olarak dış ticaret açığının genişlemeyi sürdürmesiyle Ocak ayında cari işlemler hesabı 1,8 milyar USD açık verdi. Bu dönemde, net seyahat gelirlerindeki yükseliş eğilimi cari dengedeki bozulmayı sınırlandırmaya devam etti ([Ödemeler Dengesi raporumuz](#)).

Yurt içinde ilk koronavirüs vakasının açıklanması piyasalarda baskı yarattı.

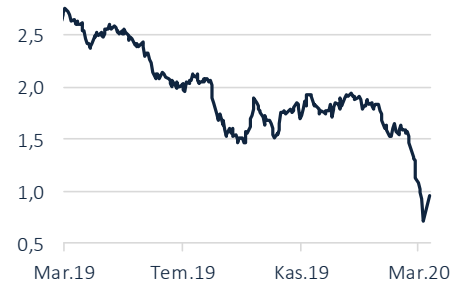
Türkiye'de ilk koronavirüs tanısının konması piyasaları olumsuz yönde etkiledi. Küresel piyasalardaki sert kayıpların da etkisiyle BIST-100 endeksi haftalık bazda %12,8 geriledi. USD/TL %3,9 artışla haftayı 6,33 seviyesinde tamamladı. Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi ise 92 baz puan yükselerek 473 düzeyinde gerçekleşti.

Bu hafta küresel piyasaların odağında koronavirüs salgınına ilişkin gelişmelerin yanı sıra merkez bankaları ile politika yapımcıların kararlarının yansımaları izlenecek. Yurt içinde ayrıca, TCMB'nin faiz kararı ön plana çıkıyor.

Altın ve Petrol Fiyatları

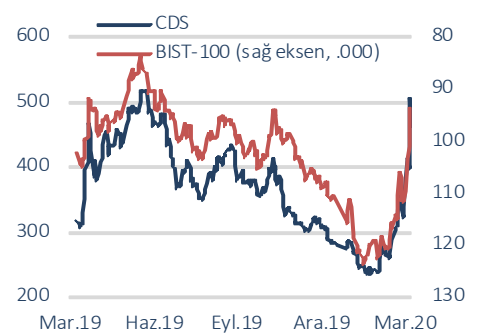
ABD 10 Yıllık Tahvil Faiz Oranları (%)

Döviz Kurları

CDS ve BIST-100 Endeksi

Veri Gündemi

		Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
16 Mart	NY Fed İmalat Endeksi	Mart	4,4	12,9
	Bütçe Dengesi, aylık	Şubat	7,4 milyar TL (G)	21,5 milyar TL
17 Mart	ABD Perakende Satışlar, aylık	Şubat	%0,2	%0,3
	ABD Sanayi Üretimi, aylık	Şubat	%0,4	-%0,3
	Almanya ZEW Ekonomik Güven Endeksi	Mart	-25,0	8,7
18 Mart	ABD Yeni Konut Başlangıçları (adet)	Şubat	1,502 milyon	1,567 milyon
	Euro Alanı TÜFE, yıllık	Şubat	%1,2	%1,4
19 Mart	Hazine İç Borç Ödemesi (1,7 milyar TL)	Mart	-	-
	TCMB PPK Toplantısı	Mart	-	%10,75
	ABD Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	Mart	215 bin	211 bin
20 Mart	ABD Mevcut Konut Satışları	Şubat	5,52 milyon	5,46 milyon
	Hazine İç Borç Ödemesi (64 milyar TL)	Mart	-	-

(G) Gerçekleşme

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlkim Bengisu Tuncer
Uzman Yardımcısı
bengisu.tuncer@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Kaan Tuncalı
Uzman Yardımcısı
kaan.tuncali@isbank.com.tr

Hatice Erkiletliođlu
Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.